

POL-10 Hyvärinen Outi, Rätty
Markus(UM)

16.04.2018

JULKINEN

Vaiteliaisuuspyyntö päättynyt, asiasta
neuvoston päätös 14.5.2018

Asia

**EU/YUTP/EDUSKUNNALLE TIEDOTTAMINEN/EU:n sotilaallinen
kriisinhallintaoperaatio EUNAVFOR MED SOPHIA -operaatio, rikostietosolun
perustaminen**

Kokous

U/E/UTP-tunnus

UTP 8/2015 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Tiedonvaihtoa edistävän rikostietosolun perustamista pilottiprojektina on valmisteltu viime syksystä lähtien. Se on määrä perustaa EU:n Välimerellä toimivaan ihmiskuljetuksen vastaiseen sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon eli EUNAVFOR MED SOPHIA -operaatioon, joka perustettiin neuvoston päätöksellä YUTP 2015/778. Keskusteluissa oli lähtökohtana pitkään, että rikostietosolun perustaminen ei vaadi säädösmuutoksia. Neuvoston oikeuspalvelu ja EU:n ulkosuhdehallinto asettuivat kuitenkin maaliskuussa sille kannalle, että operaatiota koskevaa neuvoston päätöstä tulee muuttaa rikostietosolun johdosta. EU:n ulkosuhdehallinnon esitys EUNAVFOR MED Sophiasta koskevan neuvoston päätöksen muuttamiseksi niin, että se mahdollistaa rikostietosolun perustamisen, saatiin 6.4.2018. Puheenjohtajavaltio tavoittelee asiasta päätöstä huhtikuun aikana.

Suomen kanta

Suomi tukee rikostietosolun perustamista EUNAVFOR MED SOPHIA -operaatioon. On tärkeää edistää tiedonvaihtoa operaation sekä relevanttien oikeus- ja sisäasioiden virastojen välillä ihmiskuljetusorganisaatioiden toiminnan paljastamiseksi ja estämiseksi samoin kuin operaation toiminnan kannalta muiden relevanttien rikosten estämiseksi.

EUNAVFOR MED SOPHIA -operaatiolla on jo yhteistyötä oikeus- ja sisäasioiden alan toimijoiden kanssa ja sitä koskevan neuvoston päätöksen mukaisesti oikeus henkilötietojen keräämiseen, joten rikostietosolun testaaminen pilottiprojektina on mielekästä tässä operaatiossa.

Olemme johdonmukaisesti korostaneet yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan operaatioihin liittyvän tiedonvaihdon tiivistämistä oikeus- ja sisäasioiden alan toimijoiden kanssa. Rikostietosolu edistää tätä tavoitetta. Aloite liittyy yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan sekä oikeus- ja sisäasioiden alan yhteistyön tiivistämiseen, mitä olemme pyrkineet edistämään.

Pääasiallinen sisältö

Rikostietosolun on tarkoitus edistää tiedonvaihtoa operaation sekä relevanttien oikeus- ja sisäasioiden virastojen välillä. Sen on määrä kerätä ja siirtää tietoa relevanteille oikeus- ja sisäasioiden virastoille. Rikoslajit, joihin liittyvää tietoa rikostietosolun suunnitellaan voivan kerätä ja siirtää, ovat rajattuja ja liittyvät operaation tehtäviin. EU:n ulkosuhdehallinnon esityksen mukaan ne ovat ihmissalakuljetus, Libyan asevientikielto, tietyt laittoman kaupan valvontatoimet ja operaation turvallisuuteen liittyvät rikokset. Suunnitelma on, että rikostietosolu perustetaan operaatioon kuuluvalla aluksella ja että siellä työskentelee jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja EU:n virastojen henkilökuntaa (esim. Euroopan poliisivirasto, Euroopan raja- ja merivartiostovirasto). Informaationvaihdon on määrä olla kaksisuuntaista, mutta nyt käsiteltävänä olevassa neuvoston päätöksessä keskitytään siihen, miten EUNAVFOR MED Sophia -operaatio voi kerätä ja siirtää tietoa. Neuvoston päätösluonnoksessa on kiinnitetty huomiota henkilötietojen suojaan. Kerättävää tietoa esitetään suojattavaksi sen aluksen lippuvaltion, johon rikossolu on sijoitettu, kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja siltä osin kun kyse on unionin virastojen henkilölunnasta, näihin soveltuvan säännösten mukaisesti. Päätöksen johdannon mukaan myös EU:n perusoikeuskirjan henkilötietojen suojaa koskevaa 8 artikla sovellettaisiin henkilötietojen käsittelyyn. Tarkoista muotoiluista käydään keskustelua.

Rikostietosolu on määrä perustaa pilottiprojektina, jonka jälkeen on määrä arvioida kokemuksia siitä ja vastaavan projektin toteutettavuutta muissa operaatioissa.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Outi Hyvärinen/UM, outi.hyvarinen@formin.fi, puh. 0295 350 035
Matti Kemppilä/PLM, matti.kemppila@defmin.fi, puh. 0295 140 317

EUTORI-tunnus

EU/2018/0884

Liitteet

Viite

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi
